

KESKI-UUDENMAAN KUNTIEN (KUUMA)

positio kiihtyvässä ja kiristyvässä alueiden välisessä
kilpailussa

Johtava asiantuntija Timo Aro
Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI

22.3.2022

Helsingin seudun yleinen tilannekuva

1

Helsingin seudun positio kaikilla keskeisillä tunnusluvuilla ylivertainen Suomen kontekstissa, ja todelliset verrokkit ovat muut Pohjois-Euroopan alueen metropolialueet.

2

Koronaefekti tuonut rytmihäiriön pääkaupunkiseudun kehitykseen: vaikutukset merkittävät tapahtumiin, elämyksiin, matkailuun sekä majoitus- ja ravitsemuspalveluihin. Tulevan kehityskulun arvioiminen epävarmalla pohjalla

3

Helsingin seudun muuttoliikkeessä ja asuntomarkkinoilla kaksijakoinen kehitys: seudun kasvukehä laajenee ja hajautuu. Suurkaupungistuminen ja seutuistuminen etenevät samanaikaisesti. Helsingin seudun sisällä KUUMA-seudun vetovoima kasvanut erityisesti 25-44-vuotiaissa.

4

Maahanmuuttajien, vieraskielisten ja yli 75-vuotiaiden iäkkäiden merkitys sekä alueen väestödynamikassa että asumiseen ja paikkaan liittyvissä valinnoissa korostuu aiempaa enemmän 2020- ja 2030-luvuilla

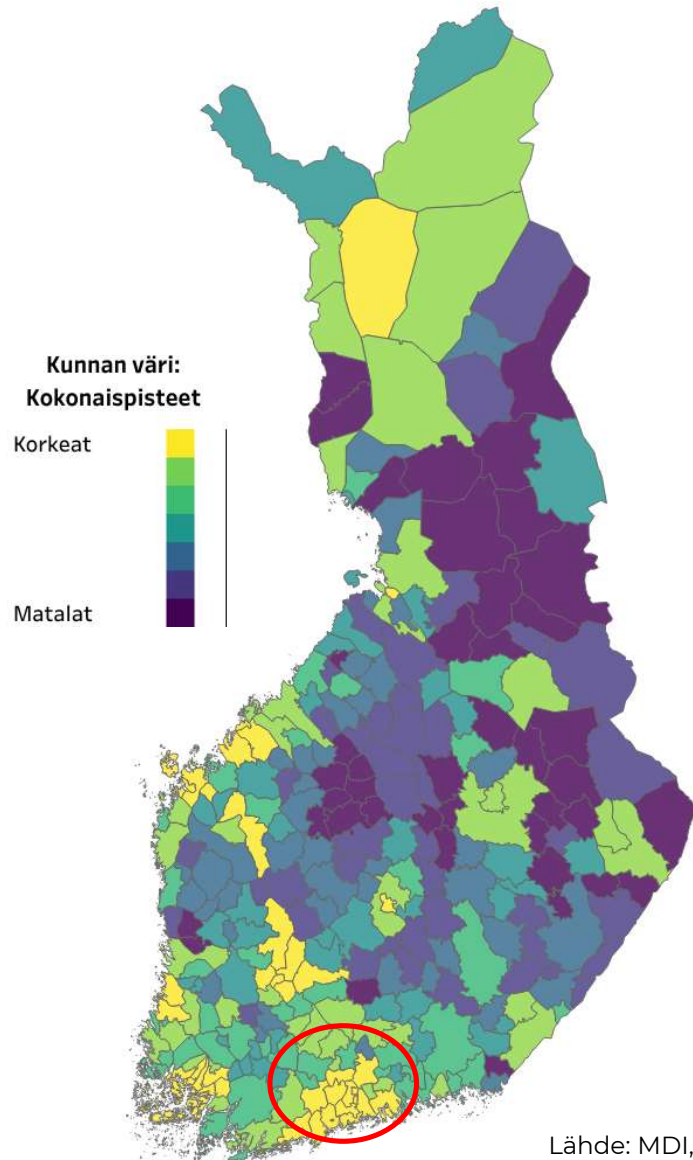

KUUMA-SEUDUN KILPAILU- KYVYN PELIKORTIT VAHVAT!

- **Elinvoiman tunnusluvut koko maan parhaimmista**
- **Osaamisen ja koulutuksen tunnusluvut väestön osalta mahdollistavat**
- **Kasvun ja muuttovetovoiman tunnusluvut koko maan kärkeä**
- **Sijainti- ja saavutettavuusedut kiistattomat**

Aluekehityksen kokonaisindeksi 17 avainmuuttujalla

MISTÄ ON KYSE?

- Laajassa aluekehityksen tilannekuvaindeksissä yhteensä 17 avainmuuttujaa
- Avainmuuttujat kuudelta eri osa-alueelta: työllisyys, talous, vetovoima, yritysdynamiikka, koulutus ja hyvinvointi
- Indeksi laskettu kaikille Manner-Suomen 293 kunnalle
- Jokaisesta muuttujasta kunta voi saada 0-100 pistettä: 0 pistettä on muuttujakohtaisesti heikoin arvo ja 100 pistettä paras arvo
- Jokaisen kunnan pistemäärä on muuttujakohtaisesti indeksoitu 0-100 pisteen välille
- Kuntien kokonaispisteiden vaihteluväli voi olla periaatteessa siis 0-1 700 pistettä, mutta käytännössä 197-1595 pistettä vuoden 2020 indeksissä

Lähde: MDI, aluekehityksen laaja tilannekuva
https://www.mdi.fi/tietopalvelu/laaja_tilannekuva/

Case-esimerkkinä Sipoon kunta

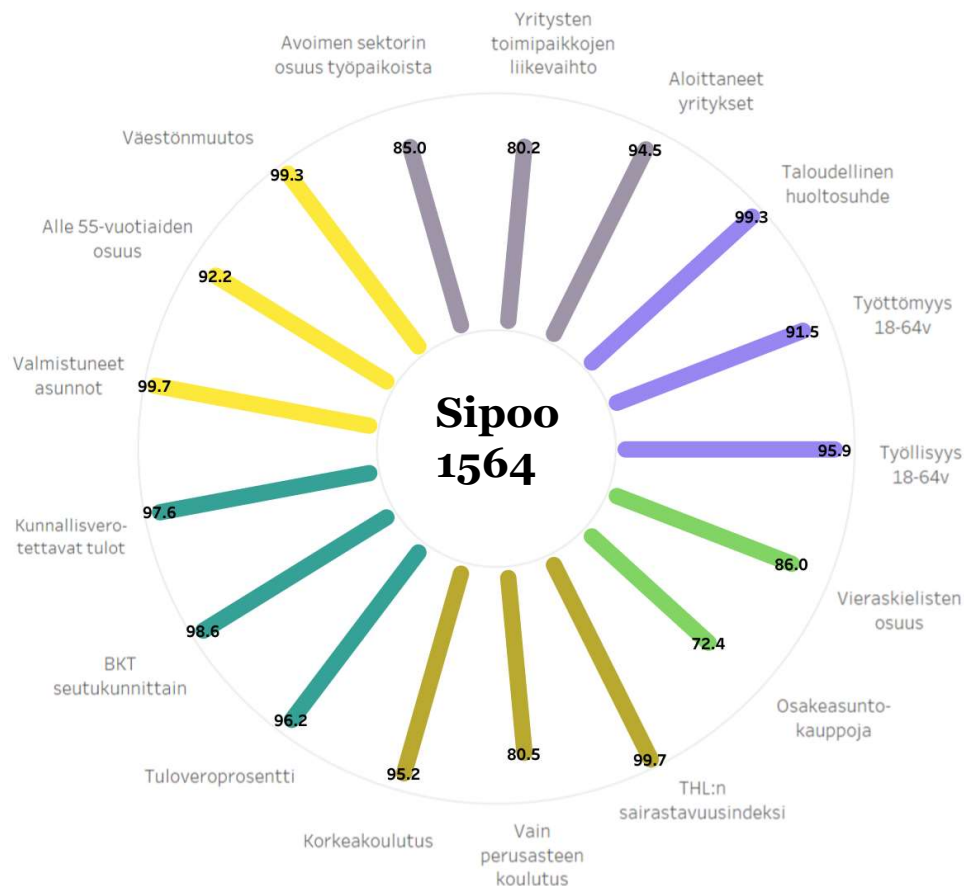
Aurinkokuviossa esimerkkinä Sipoon kunnan tunnusluvut 17 avainmuuttujan osalta.

Jokainen muuttuja indeksoitu kaikkien kuntien arvojen perusteella 0-100 pisteen välille: mitä korkeampi on sakara ja lähempänä 100 pistettä, sitä lähempänä kunta parhaimman kunnan arvoa kyseisellä muuttujalla

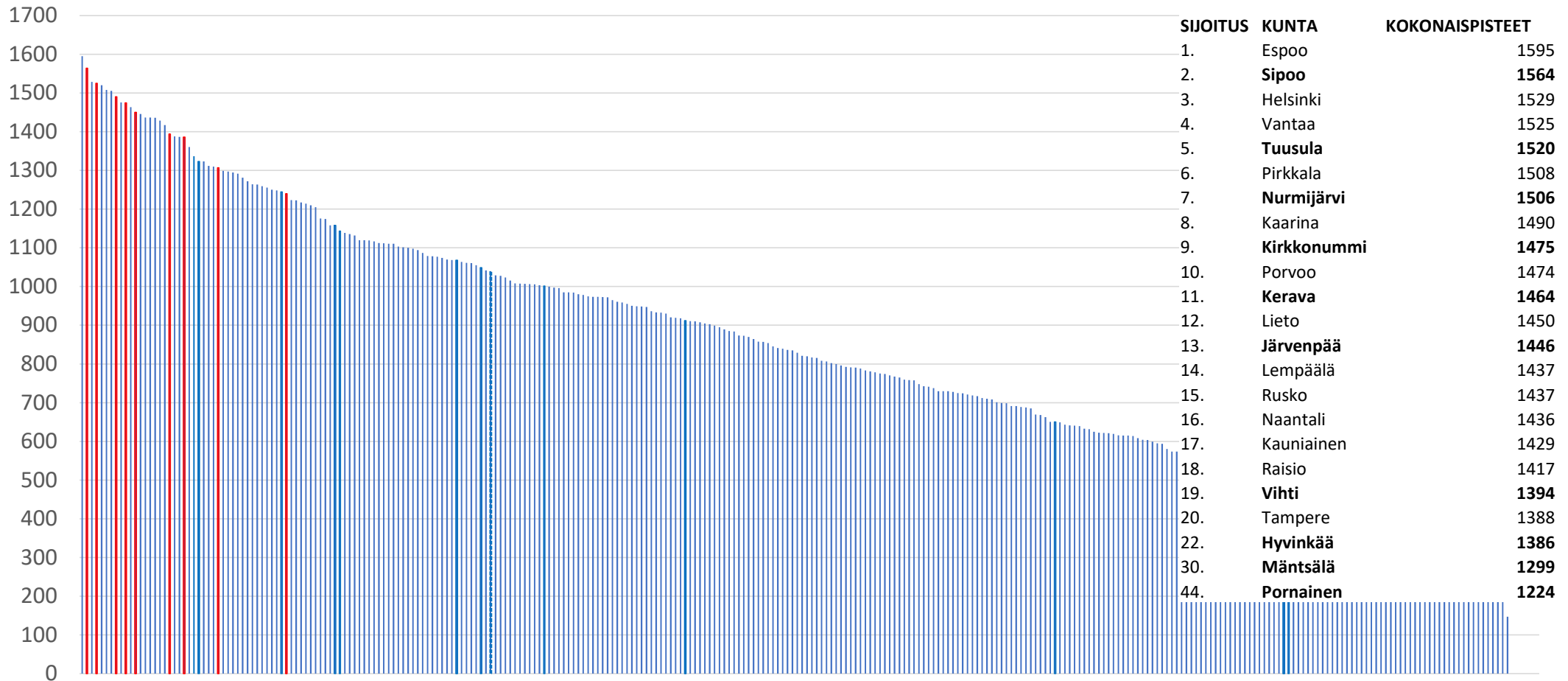
Sakaran värit kuvaavat dynamiikan eri lajeja: vetovoima-, yritys-, tulo-, työllisyys-, koulutus- ja hyvinvointidynamiikkaa

Sipoon sijoittuu kaikilla 17 muuttujalla lähelle koko maan kärkeä. Sipoo sai 17 muuttujalla yhteensä 1 564 pistettä 1 700 pisteestä, jolla kunta sijoittuu toiseksi kaikkien Manner-Suomen kuntien joukossa.

SunRadar, graafi

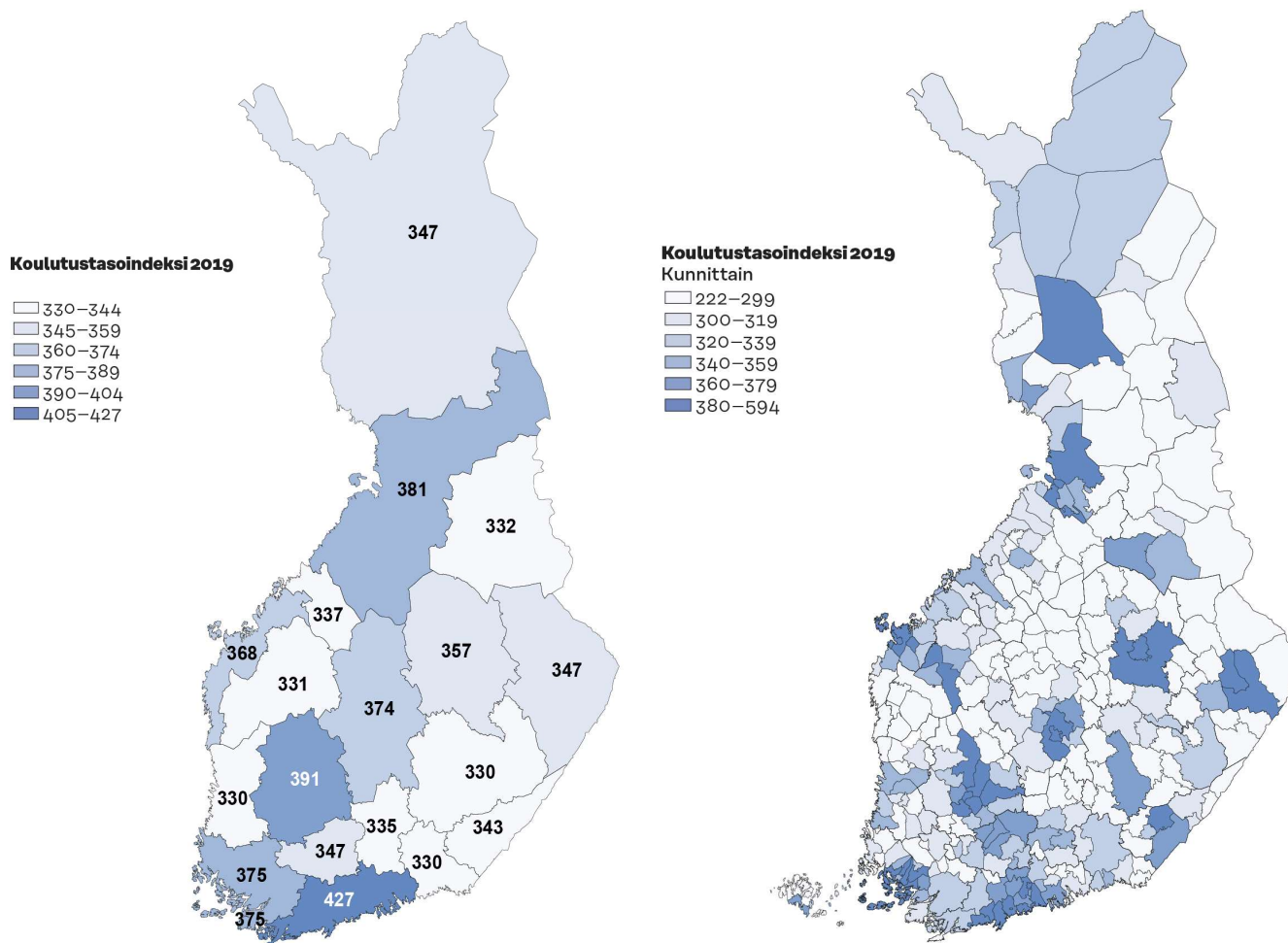

Manner-Suomen kuntien kokonaispisteet

Lähde: Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI, tietopalvelu (www.mdi.fi/tietopalvelu)

Koulutustasoindeksi yli 20-vuotiaan väestön osalta koko maassa

Koulutustasoindeksi osoittaa alueelliset erot

Koko maan koulutusindeksi

384

vuoden 2020 lopussa.

Maakuntien vaihteluväli oli

330-427

alhaisin Kymenlaaksossa, Etelä-Savossa ja Satakunnassa sekä korkein Uudellamaalla.

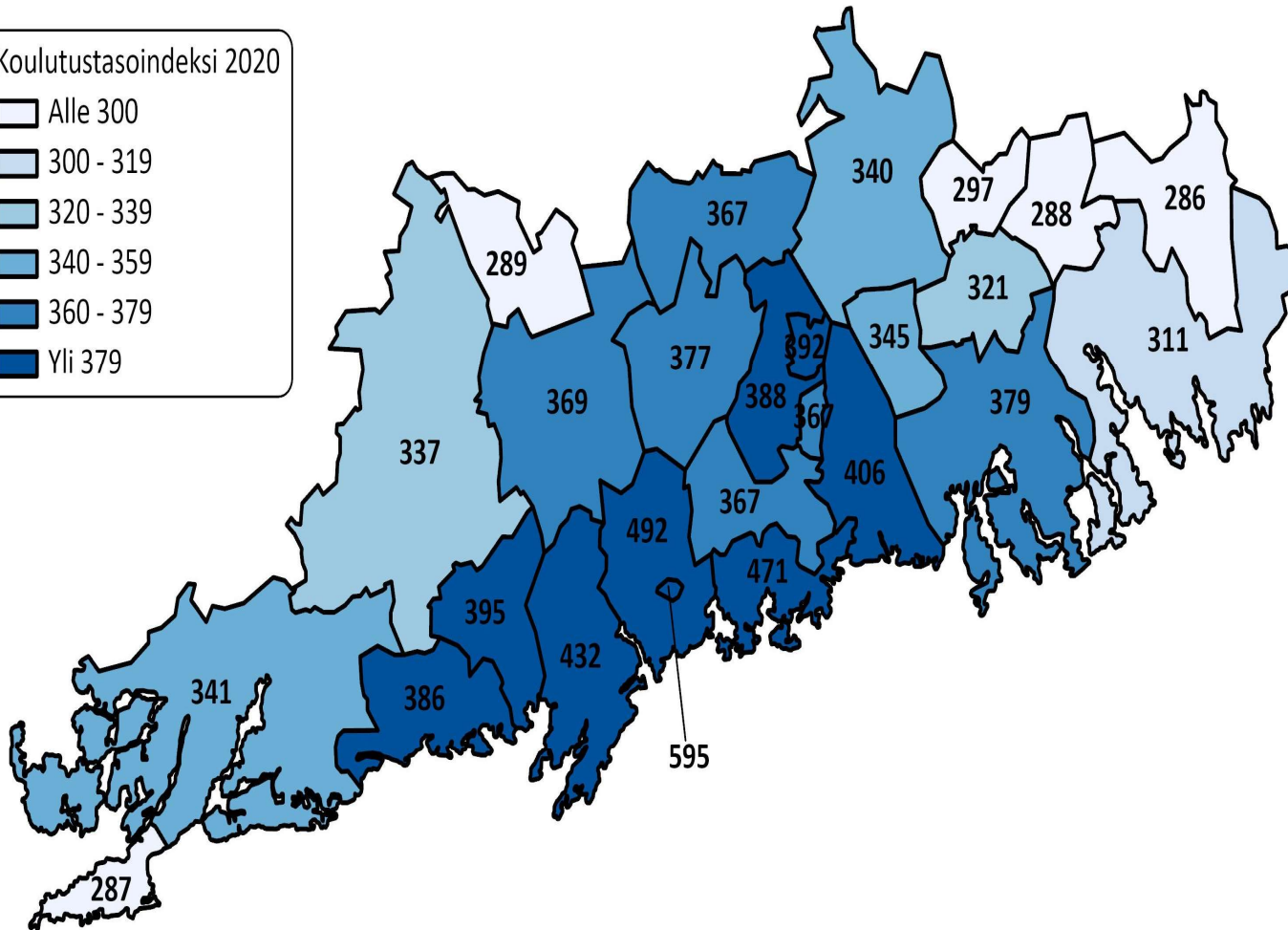
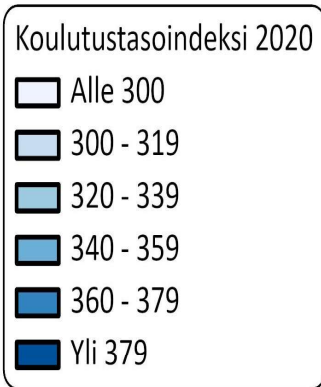
Kuntien vaihteluväli vielä suurempi

230-595

alhaisin Kivijärvellä ja korkein Kauniaisissa vuonna 2020.

Lähde: Tilastokeskus, koulutus; koulutusrakenne: Kartat: Timo Aro 2022

Koulutusperusta Uudellamaalla ja KUUMA-seudulla

Uudenmaan koulutus- taso korkea

Tutkinnon suorittaneita

74,5 % (74,2%)

Kuuma-seudulla vaihteluväli 70,7-
74,9 prosentin välillä

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita

39,5 % (32,6 %)

Kuuma-seudun vaihteluväli 26,1-
39,6 prosentin välillä

Koulutustasoindeksi

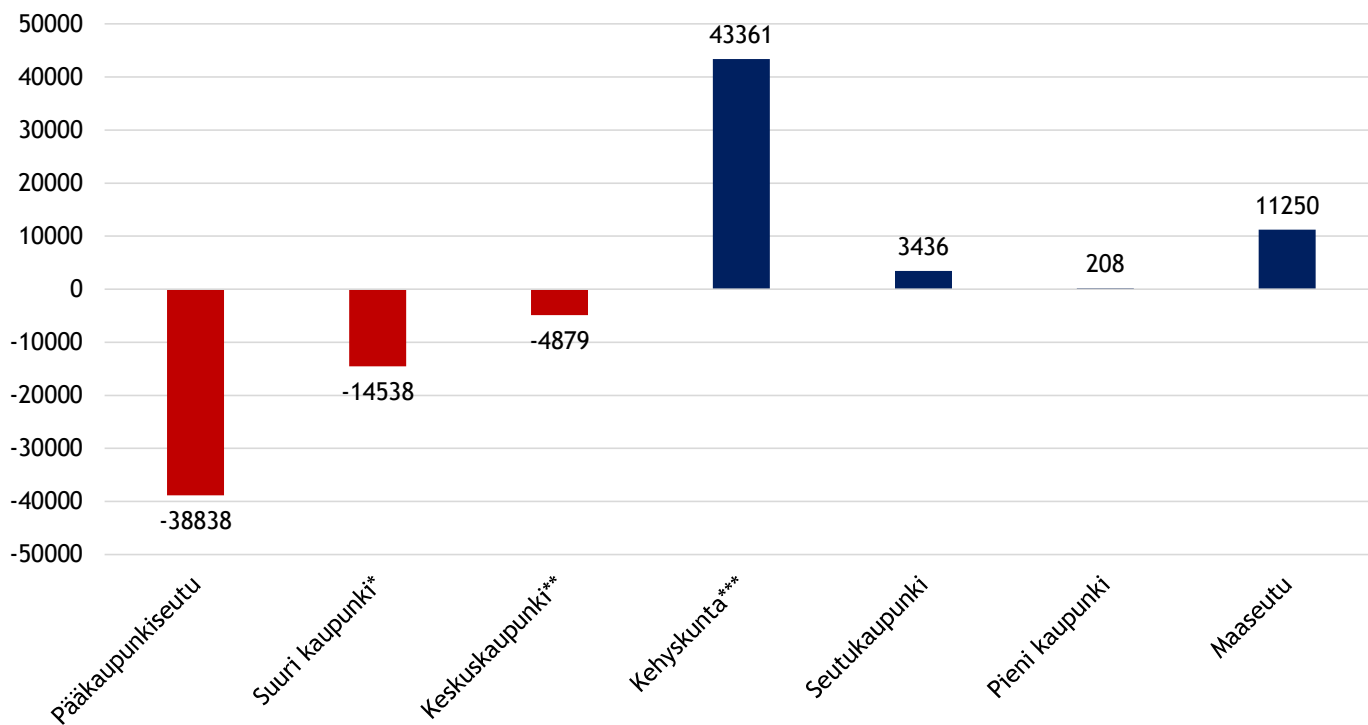
431 (384)

Kuuma-seudun vaihteluväli 340-
432 välillä vuonna 2020.

Lähde: Tilastokeskus, koulutus; koulutusrakenne: Kartat: Niklas Aro 2022

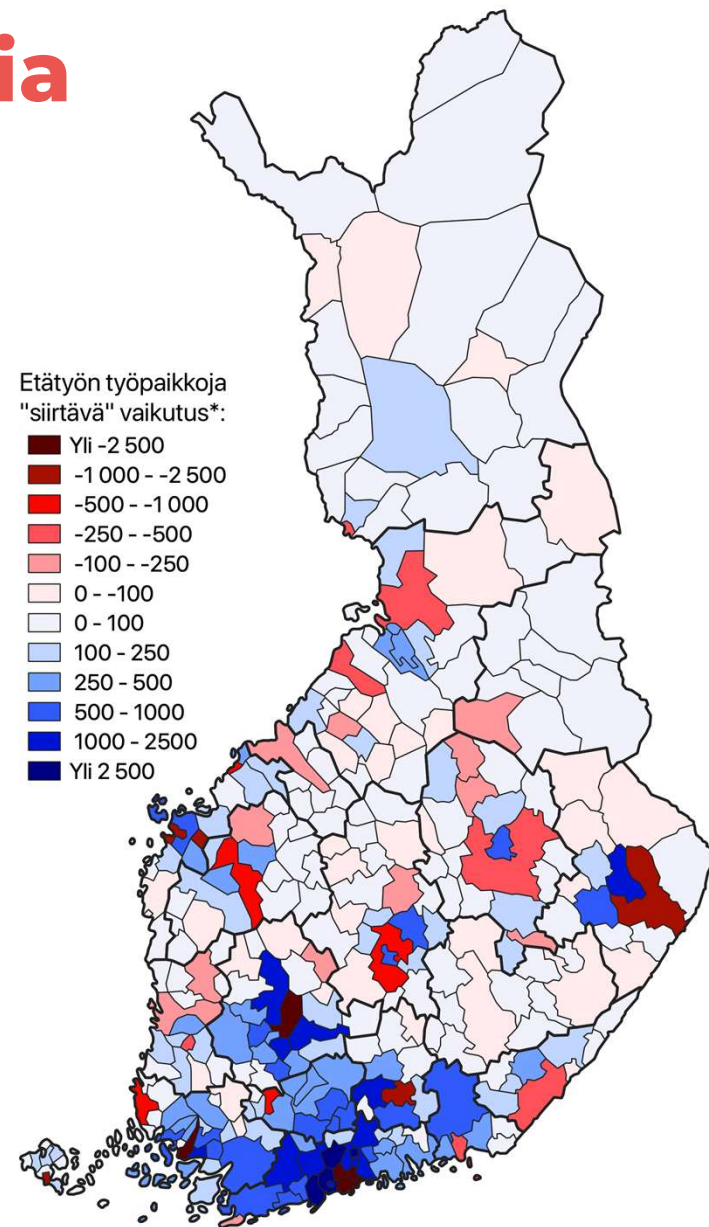
KUUMA-seutu suurimpia voittajia työn monipaikkaistumisessa!

Etätöiden työpaikkoja siirtävä vaikutus, jos lähtökohtana etätöiden jatkuminen vuoden 2020 tasolla

*Suuri kaupunki = yli 100 000 as. kaupungit, **Keskuskaupunki = Muut C23 kaupungit, ***Kehyskunta = kunta, jonka työllisistä yli 20 % pendelöi keskuskaupunkiin tai suureen kaupunkiin)

Lähde: Tilastokeskus, kaupunki- ja seutuindikaattorit, työvoimatutkimus. Kartta ja arvio Rasmus Aro 2022 (MDI)

KUUMA-seutu on neljänneksi suurin kaupunkiseutu asukasluvultaan

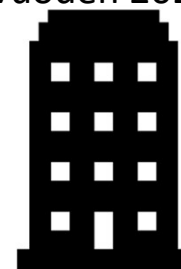
SIJOITUS	SEUTUKUNTA	ASUKASLUKU 2022/M1
1.	PÄÄKAUPUNKISEUTU*	1 267 036
2.	TAMPEREEN	422 434
3.	TURUN	337 921
4.	KUUMA*	331 261
5.	OULUN	257 597
6.	LAHDEN	205 045
7.	JYVÄSKYLÄN	188 112
8.	KUOPION	142 849
9.	SEINÄJOEN	131 341
10.	PORIN	129 976
11.	JOENSUUN	127 129
12.	VAASAN	108 980

Lähde: Tilastokeskus, väestö; väestönmuutosten kuukausitiedot-tietokanta

Taulukossa Helsingin seutu on jaettu pääkaupunkiseutuun ja KUUMA-seutuun: pääkaupunkiseutu pitää sisälleen Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisen ja KUUMA-seutu 10 Keski-Uudenmaan kuntaa

Koko maan 69 seutukunnasta vain 12 seudulla asukasluku ylitti 100 000 asukasta tammikuun lopussa 2022. **KUUMA-seudulla asui yhteensä 331 261 asukasta tammikuun lopussa, joka oli neljänneksi eniten kaikista kaupunkiseuduista.**

Kuuma-seudun asukasluku on 6 660 henkilöä jäljessä Turun seutua. Jos Turun ja Kuuma-seudun asukasluvun muutokset pysyvät samalla tasolla kuin vuosina 2019-2021, Kuuma-seudun väkiluku ohittaa Turun seudun väkiluvun vuoden 2027 aikana

Aluekehittämisen konsulttitoimisto

MDI

KUUMA-seudun väestönkasvu on ollut korona-aikana kaupunkiseutujen kolmanneksi nopeinta

SIJOITUS	SEUTUKUNTA	VÄESTÖNKASVU 2020-2021
1.	PÄÄKAUPUNKISEUDUN	18230
2.	TAMPEREEN	9129
3.	KUUMA	6813
4.	TURUN	5372
5.	OULUN	4906
6.	KUOPION	2168
7.	JYVÄSKYLÄN	1771
8.	ROVANIEMEN	1016
9.	PORVOON	556
10.	ÅLANDS LANDBYGDS	369
11.	HÄMEENLINNAN	251
12.	JAKOBSTADSREGIONENS	219

Taulukossa Helsingin seutu on jaettu pääkaupunkiseutuun ja KUUMA-seutuun: pääkaupunkiseutu pitää sisällään Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisen ja KUUMA-seutu 10 Keski-Uudenmaan kuntaa

Koko maan 69 seudusta väestönlisäystä on saanut vain 16 seutua pandemia-aikana vuosina 2020-2021.

KUUMA-seutu sai väestönlisäystä yhteensä 6 813 henkilöä, joka oli kolmanneksi eniten kaikista seuduista. Väestöpohjaan suhteutettuna KUUMA-seudun väestönlisäys on ollut korona-aikana toiseksi ripeintä Tampereen seudun jälkeen, ja ero erittäin vähäinen Tampereen seutuun nähden.

Lähde: Tilastokeskus, väestö; väestönmuutosten kuukausitiedot-tietokanta

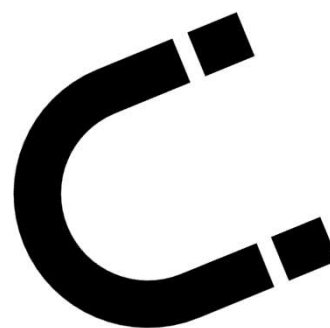
KUUMA-seudun muuttovetovoima on ollut kaupunkiseutujen toiseksi suurinta korona-aikana

SIJOITUS	SEUTUKUNTA	KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO 2020-2021
1.	TAMPEREEN	6363
2.	KUUMA	4426
3.	TURUN	2923
4.	KUOPION	1573
5.	OULUN	1533
6.	HÄMEENLINNAN	527
7.	ROVANIEMEN	480
8.	JYVÄSKYLÄN	462
9.	PORVOON	402
10.	TUNTURI-LAPIN	230
11.	ITÄ-LAPIN	136
12.	SEINÄJOEN	130

Taulukossa on tarkasteltu kuntien välistä nettomuuttoa eli maan sisäistä muuttoliikettä korona-aikana vuosina 2020-2021. Vuoden 2021 tiedot ovat ennakkotietoja.

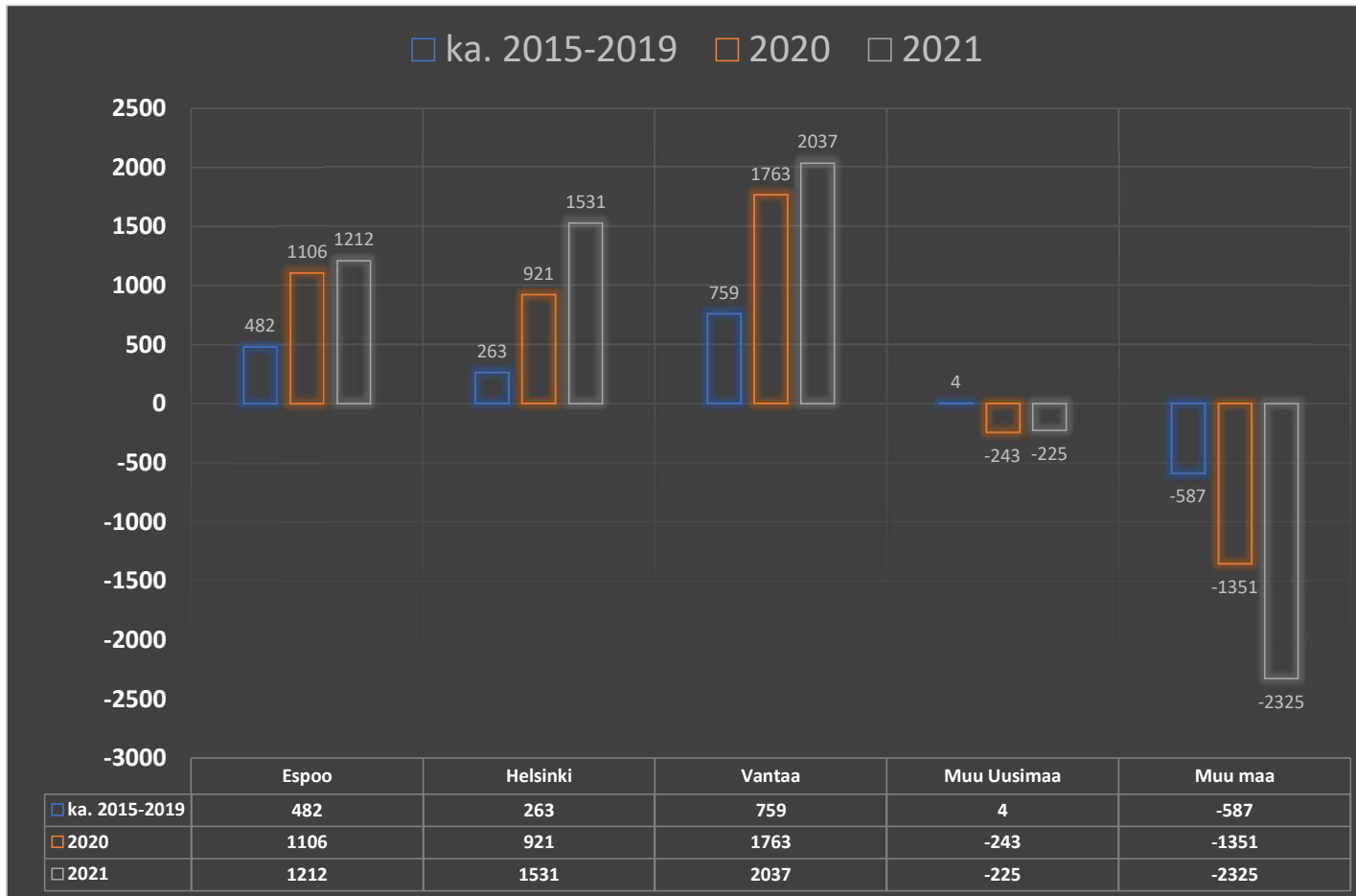
Koko maan 69 seudusta muuttovoittoa maan sisältä sai 20 seutua pandemia-aikana vuosina 2020-2021.

KUUMA-seudun muuttovoitto maan sisältä oli yhteensä 4 426 henkilöä vuosina 2020-2021. KUUMA-seudun muuttovoitto oli määrällisesti ja suhteellisesti toiseksi eniten Tampereen seudun jälkeen

Lähde: Tilastokeskus, väestö; väestönmuutosten kuukausitiedot-tietokanta

KUUMA-seudun kuntien välinen nettomuutto vuosina 2015-2021

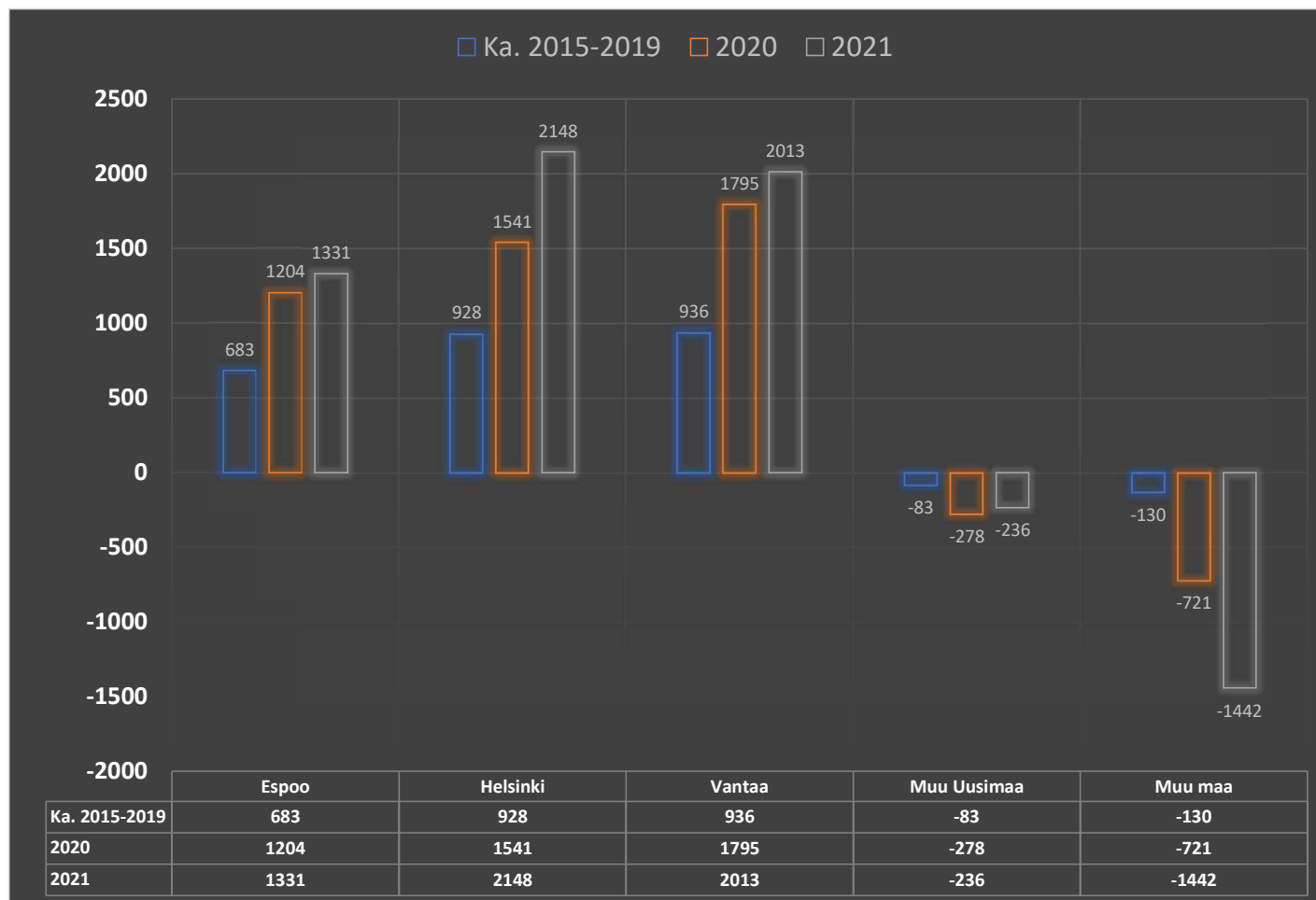
Graafissa on verrattu KUUMA-seudun nettomuuttoa suhteessa pk-seutuun, muuhun Uuteenmaahan ja muuhun maahan

Kuuma-seudun muuttovoitot pääkaupunkiseudulta ovat kasvaneet merkittävästi korona-aikana: muuttovoitot Helsingistä ovat yli viisinkertaistuneet sekä Espoosta ja Vantaalta kolminkertaistuneet

Kuuma-seudun muuttotappiot taas ovat kasvaneet merkittävästi Uudenmaan ulkopuolelle: muu maa on saanut lähes neljä kertaa enemmän muuttovoittoa Kuuma-seudulta kuin ennen koronakriisiä.

Lähde: Tilastokeskus, väestö; väestömuutosten kuukausitiedot-tietokanta; erillisaineisto

KUUMA-seudun kuntien välinen nettomuutto muista kuin 15-24-vuotiaista nuorista 2015-2021

Graafissa on verrattu KUUMA-seudun nettomuuttoa muista kuin 15-24-vuotiaista nuorista aikuisista suhteessa pk-seutuun, muuhun Uuteenmaahan ja muuhun maahan

Kuuma seudun muuttovoitot aikuisväestöstä ja lapsista ovat yli kaksinkertaistuneet pääkaupunkiseudulta korona-aikana.

Samanaikaisesti Kuuma-seudun muuttotappiot Uudenmaan ulkopuoliselle maalle aikuisväestöstä ovat kasvaneet keskimäärin -130 henkilöstä vuositasolla lähes 1500 henkilöön vuonna 2021

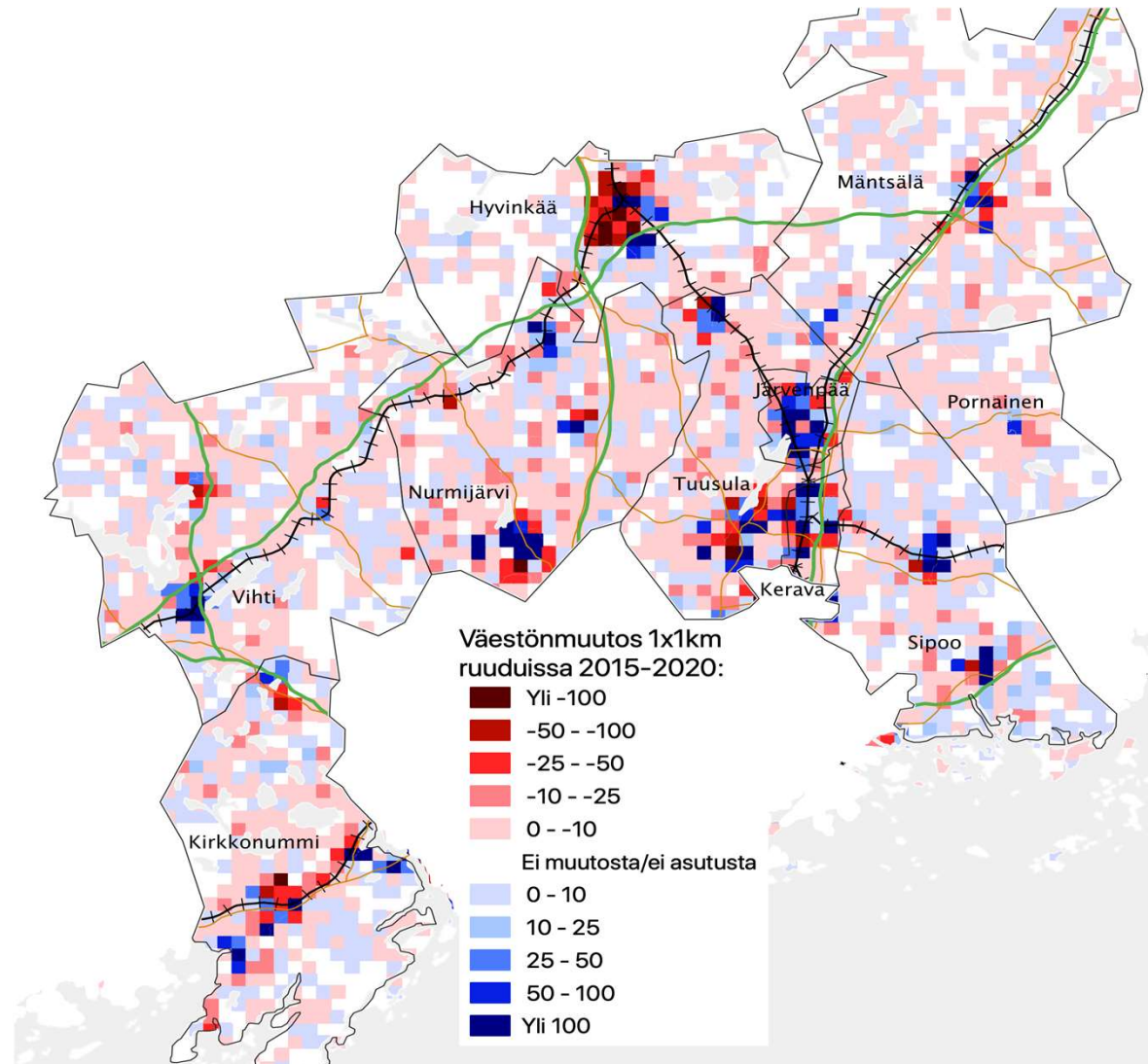
Kuuma-kuntien väestönmuutos 1 km x 1 km ruuduissa vuosina 2015-2020

Kartassa on kuvattu KUUMA-kuntien väestönkehitystä 1 km x 1 km väestöruuduissa vuosien 2015-2020 aikana.

- **Kuuma-kuntien väestö kasvoi 12 300 henkilöllä vuosien 2015-2020 aikana.** Kasvun voimakkuus vaihteli kuitenkin kuntatasolla huomattavasti.

Kuuma-kuntien väestöruuduista:

- Väestö kasvoi 33,4 prosentissa ruutuja, joissa väestö kasvoi yhteensä 22 570 henkilöllä.
- Väestö väheni 51,8 prosentissa ruutuja, joissa väestö väheni 10 262 asukkaalla.
- **Väestönkasvu painottui 2010-luvulla etenkin keskustaajamiin sekä asemien yhteyteen ja radan varteen**
- Kuuma-kuntien taajamien ulkopuolella väestönkehitys oli pääosin maltillisesti negatiivista.

7

Avainilmiötä KUUMA-SEUDUN tulevaa kehitystä ajatellen!

1. KUUMA-seudun strateginen asemointi, valinnat ja kasvun hallinta suurena kaupunkiseutuna
2. Vetovoima ja pitovoima kiristyvässä kilpailussa
3. Liikenteeseen ja liikkumiseen liittyvät ratkaisut kriittisiä
4. Kansainvälistymiseen, vieraskielistymiseen ja väestön ikääntymiseen varautuminen
5. Asuntotarjonnan sekä asuin- ja elinympäristöjen monimuotoisuuteen panostaminen
6. Etätyömahdollisuuksiin ja -potentiaaliin panostaminen työn monipaikkaistumisessa
7. Aktiivinen ja määrätietoinen edunajaminen

Kiitos!

TIMO ARO, VTT
Johtava asiantuntija
045 657 7890
timo.aro@mdi.fi
@timoaro

